

Με τι θα ασχοληθούμε:

- Με τους τοπικούς προσδιορισμούς

Αιοθική γη

Η «Αιοθική γη» μάς μεταφέρει στα Κιμιντένια, βουνά της Μικράς Ασίας, όπου ζει η οικογένεια του μικρού Πέτρου με αρχηγό τον παππού. Ο Πέτρος με την Άρτεμη, την πιο αγαπημένη από τις τέσσερις αδερφές του, ζουν τα παιδικά τους χρόνια και τα όνειρα στον τόπο όπου γεννήθηκαν. Σιγά σιγά ο μαγικός τους κόσμος γκρεμίζεται, όταν έρχονται αντιμέτωποι με τον πόλεμο και αναγκάζονται να ζήσουν τον ξεριζωμό απ' τον τόπο και τη γη τους.

Τα άστρα όλα έχουν βγει. Ταξιδεύουν στο Αιγαίο τα παιδικά μας όνειρα. Το κύμα χτυπά τη μάσκα του καϊκιού μας και τα κοιμίζει. Κοιμηθείτε, όνειρά μας. Στην ξένη χώρα που πάμε, πρόσφυγες, τι άραγες να μας περιμένει, τι μέρες να είναι ν' ανατείλουν;

[...] Ταξιδεύουν στο Αιγαίο τα όνειρά μας.

Η γιαγιά μας κουράστηκε. Θέλει να γείρει το κεφάλι της στα στήθια του παππού, που έχει

καρφωμένα πίσω τα μάτια του μπας και ξεχωρίσει τίποτα από τη στεριά, τίποτα απ' τα Κιμιντένια. Μα πια δε φαίνεται τίποτα. Η νύχτα ρούφηξε μέσα της τα σχήματα και τους όγκους.

Η γιαγιά γέρνει το κεφάλι της να το ακουμπήσει στα στήθια που την προστατέψανε όλες τις μέρες της ζωής της. Κάτι την μποδίζει και δεν μπορεί να βρει το κεφάλι ψυχία. Σαν ένας βόλος να είναι κάτω από το πουκάμισο του γέροντα.

– Τι είναι αυτό εδώ; ρωτά σχεδόν αδιάφορα.

Ο παππούς φέρνει το χέρι του. Το χώνει κάτω απ' το ρούχο, βρίσκει το μικρό ξένο σώμα που ακουμπά στο κορμί του και που ακούει τους χτύπους της καρδιάς του.

– Τι είναι;

– Δεν είναι τίποτα, ρέει δειλιά ο παππούς, σαν παιδί που έφταιξε. Δεν είναι τίποτα. Λίγο χώμα είναι.

– Χώμα!

Ναι, λίγο χώμα απ' τη γη τους. Για να φυτέψουν έναν βασιλικό, της ρέει, στον ξένο τόπο που πάνε. Για να θυμούνται.

Αργά τα δάχτυλα του γέροντα ανοίγουν το μαντίλι όπου είναι φυλαγμένο το χώμα. Ψάχνουν κει μέσα, ψάχνουν και τα δάχτυλα της γιαγιάς, σαν να το χαϊδεύουν. Τα μάτια τους, δακρυσμένα, στέκουν εκεί.

– Δεν είναι τίποτα ρέω. Λίγο χώμα. Γη, Αιοθική Γη, Γη του τόπου μου.

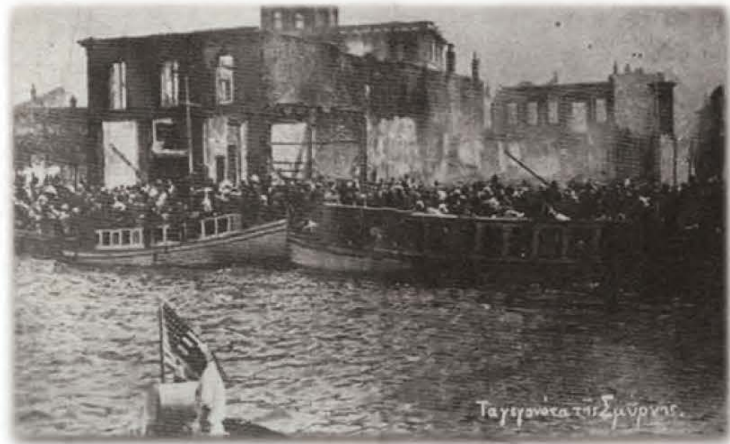

1. Ποιος πιστεύετε ότι είναι ο αφηγητής του αποσπάσματος που διαβάσατε; Γιατί;

2. Ποια είναι τα συναισθήματα των προσφύγων όταν ταξιδεύουν για άγνωστο τόπο; Σε ποια σημεία του αποσπάσματος φαίνονται αυτά;

3. Συζητήστε μεταξύ σας τι σημαίνουν οι φράσεις του συγγραφέα «Κοιμηθείτε, όνειρά μας» και «Γη, Αιοθική Γη, Γη του τόπου μου».

Στη Μικρά Ασία ζούσαν για πολλούς αιώνες Έλληνες που ασχολούνταν κυρίως με το εμπόριο. Είχαν επίσης σημειώσει μεγάλη πρόοδο σε όλους τους τομείς της καθημερινής ζωής. Με τον Μικρασιατικό Πόλεμο και την Καταστροφή του 1922 έγιναν ειδικές συνθήκες ανταλλαγής πληθυσμών, με αποτέλεσμα τον ξεριζωμό των Ελλήνων από τον τόπο τους.

4. Διοργανώστε μια εκδήλωση αφιερωμένη στο δραματικό αυτό γεγονός της ιστορίας μας. Βρείτε πληροφορίες για τη Μικρασιατική Καταστροφή από εγκυκλοπαίδειες, ιστορικά βιβλία και άλλες ιστορικές πηγές. Κρατήστε σημειώσεις από τις πληροφορίες που θα βρείτε και φτιάξτε ένα κείμενο που θα εκφωνήσετε στην εκδήλωσή σας. Συγκεντρώστε επίσης φωτογραφικό υλικό που θα εκθέσετε στην εκδήλωση.

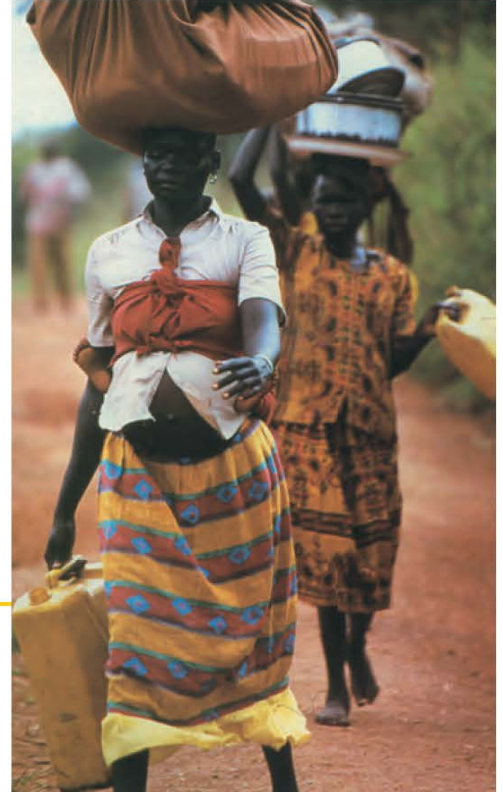
5. Όπως γνωρίζετε και από το βιβλίο της Ιστορίας, οι Έλληνες Μικρασιάτες, αναγκασμένοι να εγκαταλείψουν τον τόπο τους, εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα ως πρόσφυγες. Πάρτε συνέντευξη από όσους έχουν καταγωγή από τη Μικρά Ασία (από γονείς ή παππούδες). Ρωτήστε τους ποιος ήταν ο τόπος προέλευσής τους και τι γνωρίζουν από τους συγγενείς τους για τις συνθήκες διαβίωσης εκεί, πριν από τη Μικρασιατική Καταστροφή. Ζητήστε τους να σας περιγράψουν το χρονικό της καταστροφής και της εγκατάλειψης της πατρίδας τους. Επίσης, ζητήστε τους φωτογραφίες που πιθανό να έχουν από εκείνη την εποχή. Τέλος, διαβάστε αυτές τις μαρτυρίες στην εκδήλωση που θα διοργανώσετε γι' αυτό το γεγονός.

6. Και στις μέρες μας όμως δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις λαών που εξαναγκάζονται να εγκαταλείψουν τον τόπο τους και τα σπίτια τους. Στις φωτογραφίες βλέπετε πρόσφυγες από την Αφρική που προσπαθούν να ξεφύγουν από την πείνα και τον πόλεμο. Περιγράψτε στους συμμαθητές σας τις φωτογραφίες και μιλήστε για τα συναισθήματα που σας δημιουργούν.

Νεαροί Αφρικανοί Πρόσφυγες: Χτίζοντας το μέλλον, Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

7. Συμπληρώστε το κείμενο με τον τοπικό προσδιορισμό που ταιριάζει.

απ' τη μεγάλη πόρτα, στο πρόσωπο, στο αγρόκτημα, μες στην αυλή, στα τριγύρω μέρη, απ' τα καράβια, απ' τις περιπολίες, μες στο πρόσωπό του

Ο ήλιος χαμήλωνε. Η μέρα μας ..... πέρασε φοβερά ανήσυχη. Δεν ξεμυτίσαμε ..... . Οι ζευγάδες τριγουρίζουν ..... , κάνουν παρέες παρέες, κουβεντιάζουν σιγανά. Σκοτεινό σύννεφο πέφτει ..... του παππού. Του φέρνουν τα νέα πότε ..... , πότε ..... που τους στέλνει να κάνουν ..... . Στέκομαι από μακριά και τον κοιτάζω άφωνος, προσπαθώντας να διαβάσω .....

Ηλίας Βενέζης, *Αιολική γη*, εκδ. Εστία, Αθήνα, 1992 (διασκευή)